

Od Autorki

Znajomość rytmów ma znaczenie nie tylko dla rozwoju poznawczego i ruchowego dziecka, lecz także dla rozwoju emocjonalnego. Przewidywalność zdarzeń działa na dzieci uspokajająco. Na przykład dziecko, które rozumie schemat dnia w przedszkolu i jego rytm, lepiej będzie sobie radziło z rozstaniem z rodzicami, gdyż będzie wiedziało, po jakim „punkcie dnia” (na przykład po podwieczorku) zostanie z przedszkola odebrane i co zdarzy się pomiędzy przyjściem a wyjściem z przedszkola. Dziecku łatwiej też będzie czekać na coś na przykład minutę, jeżeli będzie świadome jej długości.

Pierwsze doznania człowieka – jeszcze w łonie matki – są bardzo silnie związane z rytmem i ruchem (bicie serca, kołysanie się w rytm kroków mamy itp.), dlatego warto do tych doznań odwoływać się podczas zabaw. Ma to szczególne znaczenie w przypadku dzieci z zaburzonym lub opóźnionym rozwojem. Im wcześniej dziecko nauczy się dostrzegać rytmy w swoim ciele i w otoczeniu, im sprawniej potrafi się nimi posługiwać, tym lepiej będzie sobie radziło nie tylko z tańcem czy śpiewaniem, lecz także z nauką liczenia, czytania czy pisania. Od poczucia rytmu zależy przecież już chociażby to, jak dziecko mówi.

To właśnie kształtowaniu umiejętności dostrzegania rytmów ma służyć niniejsza publikacja. W jej skład wchodzi: książeczka zawierająca opisy zabaw oraz 2 płyty CD z 14 piosenkami i podkładami muzycznymi do nich. Utwory te rozwijają u dzieci poczucie czasu, świadomość rytmów w ciele i w otoczeniu oraz umiejętność ich wychwytywania i nazywania, a także uświadamiają znaczenie czasu w naszym życiu. Zabawy podejmują temat rytmów w szeroko pojęty sposób: od rytmu pracy serca, oddechu, rytmów w rozwoju człowieka, rytmów w przyrodzie, pór roku, dni tygodnia, poprzez rytm dnia, rytm posiłków, aż po upływ sekund, minut, godzin, dni i miesięcy. Rozwijają również rozumienie takich pojęć związanych z następstwem czasu, jak: *dzisiaj, wczoraj, przedwczoraj, jutro, w nocy, w południe, po południu* itp.

Na dołączonych płytach znajdują się wpadające w ucho piosenki – wraz z podkładami muzycznymi. Niektóre utwory mają formę wyliczanek (przynajmniej w części), co bardzo ułatwia przyswajanie treści. Wszystkim utworom towarzyszą propozycje zabaw ruchowych – najczęściej powtarzanych. Powtarzalność powoduje, że uczestnicy zabaw przygotowują się do danej sekwencji ruchów, a ruchy stają się coraz bardziej rytmiczne. Ruch ułatwia też zapamiętywanie. Bardzo istotnym składnikiem utworów są elementy humorystyczne – śmieszne bądź absurdalne wątki – do których dzieci chętnie wracają.

W publikacji znalazły się piosenki związane z następstwem pór roku, miesięcy oraz dni tygodnia, gdyż przyswojenie ich kolejności (a nierzadko również ich nazw) wielu dzieciom sprawia trudność. Celem utworów nie jest to, by dzieci mogły mechanicznie wyrecytować odpowiednie nazwy w poprawnej kolejności, ale by potrafiły odnieść tę wiedzę do rzeczywistości (na przykład umiały wskazać, jaki dzień będzie jutro, a jaki był wczoraj).

Umiejętności i doświadczenia, które dziecko nabędzie, bawiąc się do piosenek z tej publikacji, okażą się niezbędne przy posługiwaniu się zegarem, kalendarzem czy chociażby dla skutecznego przyswojenia pojęć matematycznych. W książeczce, obok propozycji aktywności do przeprowadzenia podczas słuchania danej piosenki, znalazły się także przykłady pytań do zadania dzieciom, ćwiczeń, zabaw czy doświadczeń związanych z tematyką danego utworu.

Aktywności zaproponowane w publikacji, poza ich zasadniczym celem, rozwijają u dzieci również zdolność koncentracji uwagi, pamięć słuchowo-wzrokowo-ruchową, koordynację ruchową. Ćwiczą zdolność do analizy i wyciągania wniosków. Pomagają zrozumieć, jaki jest związek między tym, co robimy i czujemy, a pracą serca i tym, jak oddychamy (na przykład podczas wysiłku czy stresującej sytuacji – serce zaczyna szybciej bić, szybciej oddychamy; podczas snu czy relaksu, gdy jesteśmy spokojni – serce bije powoli, oddech jest długi i głęboki). Ponadto zabawy te rozwijają poczucie humoru, zdolność do twórczego myślenia. Poszerzają słownik dziecka, znajomość powiedzeń związanych z czasem. Zwiększają świadomość subiektywnej i obiektywnej oceny upływu czasu.

Publikacja przeznaczona jest do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym oraz z tymi, dla których z różnych powodów umiejętność dostrzegania rytmów własnego organizmu i rytmów w otoczeniu stanowi wyzwanie. Zabawy z publikacji można z powodzeniem przeprowadzać w przedszkolu, szkole czy w domu (tu niektóre po niewielkiej modyfikacji).